

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กัลยานี ปฎิมาพรเทพ. การศึกษาในพิพิธภัณฑ์สถาน . เอกสารการสัมมนาทางวิชาการ . 2542.
กิดานันท์ มลิทอง. อธิบายศัพท์คอมพิวเตอร์อินเทอร์เน็ตมีเดีย. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- กิดานันท์ มลิทอง. เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์,
2543.
- กู่ กาสิ่งห์. ร้อยเอ็ด. ร้อยเอ็ด: ศิริภรณ์ ออฟเซ็ท, 2542.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี,
2542.
- คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ,สำนักงาน. แผนพัฒนางานสวัสดิการสังคมและ
สังคมสงเคราะห์แห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2545 - 2549). กรุงเทพมหานคร:
คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ. 2545.
- งามพิศ สัตย์สงวน. มิติทางวัฒนธรรมในการจัดทำพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น. ใน เอกสารการสัมมนา
ทางวิชาการ พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในประเทศไทย 23-24 พฤศจิกายน 2539.
กรุงเทพมหานคร: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2540.
- จิรา จงกล . พิพิธภัณฑ์สถานวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์ พรินติ้ง กรุ๊ป,
2532.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักงานอธิการบดี. โครงการประชุมทางวิชาการเรื่อง แนวทาง
พัฒนาการพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาด้วยตนเองในระดับอุดมศึกษาจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538. (เอกสารอัดโรเนียว)
- โจน ซี. คาวานอร์. การประชุมเชิงปฏิบัติการ "How to make object-based museum more
interactive" 26 พฤษภาคม 2549. แปลโดย นิทัศน์ ชิตโสภณ. 2549. แหล่งที่มา:
[http://www.rtsd.mi.th/section/book/04lib_mus/Article/How to make object-based
museum more interactive.htm](http://www.rtsd.mi.th/section/book/04lib_mus/Article/How%20to%20make%20object-based%20museum%20more%20interactive.htm)
- ชมรมอีสานและภูมิภาคอินโดจีนศึกษา. ศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัย
นเรศวร, 2545.
- ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์. แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต. วารสารการศึกษานอกโรงเรียน. 4 (มีนาคม
2544) 19-23.

- ชำนาญ ภูมิลี. การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เพื่อการศึกษา.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. คอมพิวเตอร์ช่วยสอน. กรุงเทพมหานคร: วงกลม โปรดักชั่น, 2541.
- ถวัลย์ มาตจรัส. ปทานุกรม ปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
 2542 (ฉบับสมบูรณ์ ฉบับแรกของประเทศไทย). กรุงเทพมหานคร: ชาร์อักษร, 2544.
- ธนาทิพ ฉัตรภูติ. การเรียนรู้ในพิพิธภัณฑสถานปฏิบัติ. 4 (เมษายน 2544): 26-29.
- นภาพรณีย ยอดสิน. ผลของการใช้ภาพพาโนรามาเสมือนในการศึกษานอกสถานที่บนเว็บที่มี
 ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2547.
- นิคม มุสิกคามะ และคณะ. วิชาการพิพิธภัณฑสถาน. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
- นิคม มุสิกคามะ. แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑสถานในประเทศไทย. เอกสารประกอบการ
 ประชุมทางวิชาการ เรื่อง แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑสถานเพื่อการศึกษาด้วยตนเองใน
 ระดับอุดมศึกษา ในวันที่ 26-27 มีนาคม 2538, กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย. 2538.
- นันทสาร สีสลับ. ภูมิปัญญาไทย. ใน สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ของ
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. 23. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง. 2542.
- บ้านแพรง. การศึกษานอกโรงเรียน. แหล่งที่มา:
<http://www.nfe.go.th/13/banprak/social/social04.html>
- บรรณาธิการ magazine online, กอง. สารนารัฐประจำสัปดาห์, 39 (9-15 ตุลาคม 2543)
 แหล่งที่มา: http://www.ku.ac.th/magazine_online/elearning.html
- ประชิด สกฤณะพัฒน์ และคณะ. ศิลปะและวัฒนธรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: แสง
 ดาว, 2548.
- ประชุม ชุมเพ็งพันธ์ุ. พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา. กรุงเทพมหานคร, 2530.
- ประเวศ วะสี. กระแสใหญ่ในสังคมไทยกับความมั่นคงของประเทศ. กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชน
 ท้องถิ่นพัฒนา, 2533.
- ประเวศ วะสี. ปัญหาวิกฤตด้านชนบทสู่-ทางรอด. กรุงเทพฯ : หมู่บ้าน, 2533.
- ปรีชา อุดตระกุล. มองการศึกษา. วารสารการศึกษาแห่งชาติ 24(ตุลาคม - พฤศจิกายน 2533).
 พิเศษ เจียจันทร์พงษ์. ศูนย์มนุษยวิทยาสิรินธร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร,
 2539.
- ราชบัณฑิตสถาน. พจนานุกรมราชบัณฑิตสถาน, กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตสถาน, 2542.

- ราชบัณฑิตยสถาน. เอกสารประกอบการอภิปรายเรื่อง การบัญญัติศัพท์คอมพิวเตอร์และ
เทคโนโลยีสารสนเทศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักบริการคอมพิวเตอร์, 5 มกราคม 2547
แหล่งที่มา: <http://www.ku.ac.th/e-magazine/january47/it/com.html>
- รุ่ง แก้วแดง. รัฐธรรมนูญกับการศึกษาของชาติ. 2544. แหล่งที่มา:
http://www.drrung.com/article/page_articles4.html
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. รายงานการวิจัย การจัดการเรียนรู้ของแหล่งการเรียนรู้
ตลอดชีวิต : พิพิธภัณฑน์. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548.
- วัฒน์ จุฑะวิภาต. ศิลปะพื้นบ้าน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สิปประภา, 2545.
- วินัย ตะห์สัน. พิพิธภัณฑน์เสมือนจริง. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์. (20-26 มิถุนายน 2546): 15.
- ศรินทิรา ปัทมาคม. ความคิดเห็นของผู้บริหารพิพิธภัณฑน์ท้องถิ่น ภัณฑารักษ์ ผู้บริหารโรงเรียน
และครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับการใช้พิพิธภัณฑน์ท้องถิ่นเป็นแหล่งการเรียนรู้ สำหรับการ
เรียนการสอนวิชาศิลปะ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- ศิเวสีย์ ภูเพ็ชร. งานด้านการศึกษาของพิพิธภัณฑน์สถานในทศวรรษหน้า. เอกสารอัดโรเนียว
ศิลปากร, กรม. กองพิพิธภัณฑน์สถานแห่งชาติ. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวกับการ
พิพิธภัณฑน์ไทย. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, 2536.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. กรมศิลปากร. พระมหากษัตริย์ไทยกับการพิพิธภัณฑน์.
กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, 2541.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมศิลปากร กองพิพิธภัณฑน์สถานแห่งชาติ. พระบาทสมเด็จพระ
พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวกับการพิพิธภัณฑน์ไทย. กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร, 2536.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. กองวิจัยทางการศึกษาระดมวิชาการ. ภูมิปัญญาท้องถิ่น.
กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, 2537.
- ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร. ขั้นตอนการจัดทำพิพิธภัณฑน์ท้องถิ่น:กรณีศึกษาพิพิธภัณฑน์พื้นบ้าน
วัดม่วง. เอกสารการสัมมนาทางวิชาการ พิพิธภัณฑน์ท้องถิ่นในประเทศไทย, หน้า 123-
129. 23-24 พฤศจิกายน 2539. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2540.
- ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร. โครงการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง พิพิธภัณฑน์ท้องถิ่นในประเทศไทย
ไทย. ในเอกสารการสัมมนาทางวิชาการ พิพิธภัณฑน์ท้องถิ่นในประเทศไทย, หน้า 105.
23-24 พฤศจิกายน 2539. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, 2540.
- ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร. พิพิธภัณฑน์ไทยในศตวรรษใหม่. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง
แอนด์พับลิชซิ่ง, 2545.
- ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร. เอกสารสัมมนาทางวิชาการ พิพิธภัณฑน์ท้องถิ่นในประเทศไทย.
กรุงเทพมหานคร: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, 2540.

- สรรรัตน์ ท่อไพศาล. นวัตกรรมและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในสหัสวรรษใหม่ : กรณีการจัดการเรียนการสอนผ่านเว็บ (Web-Based Instruction : WBI) Innovation and Education Technology Application in the new Millennium : Web Based Instruction. วารสารศรีปทุมปริทัศน์ 1 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2544) : 93-104.
- สามารถ จันทร์สุรย์. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเนื่องในการจัดงานมหกรรมวัฒนธรรมพื้นบ้านไทย. นครราชสีมา, 2533
- สิรินยา จรุงเทียบ. การนำเสนอระบบจัดการพิพิธภัณฑ์ขิงดีเมืองกาฬสินธุ์เพื่อการศึกษาของชุมชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- สุชาติ วีชรบูล. รายงานการวิจัยเรื่องพิพิธภัณฑ์ชุมชนพลังแห่งการเรียนรู้ กรณีศึกษาประเทศอังกฤษกรุงเทพมหานคร: กลุ่มงานศิลปะและวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544.
- อภิญา บวงสรวง. เอกสารประกอบการบรรยาย บทบาทหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น. ใน เอกสารการสัมมนาทางวิชาการ พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในประเทศไทย 23-24 พฤศจิกายน 2539. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2540.
- อารีย์ อัครนุกภาพ. การนำเสนอรูปแบบพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

ภาษาอังกฤษ

- Alexandra, S. D. Information Principles of the Electronic Art Museum. St.Petersburg Russia: State Russian Museum, 2000.
- Alsford, S. Museums as Hypermedia: Interactivity on a museum-wide scale. In Bearman, D. (ed.) Hypermedia & interactivity in museums: proceedings of an international conference. 1991, pp. 7-16. Pittsburgh, PA: Archives and Museums Informatics, 1991.
- Ambrose, T. and Paine, C. Museum Basics. 2nd ed. NewYork: Routledge, 2006.
- Ambrose, T. and Paine, C. Museum Basics. London: Routledge, 1994.
- Anderson, M. L. Introduction. In Katherine Jones-Garmil (ed.) The Wired Museum- Emerging Technology and Changing Paradigms. pp.11-34. Washington, D.C.: American Association of Museums, 1997.
- Andrews, J. and Schweibenz, W. A New Media for Old Masters: The Kress Study Collection Virtual Museum Project. Art Documentation 17(1), 1998: pp.19-27.
- Argoski, J. Virtual Museums: The Web Experience[Online]. 1998. Available from: <http://www.vmirror.com/rov-int/museums.html>.
- Balmert M., and Tomei L. The Virtual Tour A Web-Based Teaching Strategy. Magazine article Learning & Leading with Technology, (March 2001).
- Bearman, D. Museum Strategies for Success on the Internet. In Giskin Day (ed) Museum Collections and the Information Highway. Proceedings of a Conference on Museums and the Internet 10 May 1995. pp.15-27. London: Science Museum, 1995.
- Bearman, D. Information Strategies and Structures For Electronic Museums. In Museum Documentation Association (Great Britain) (ed). Information: The Hidden Resource, Museums and the Internet. 7th Conference 1995 Edinburgh, Scotland. pp.5-22. Cambridge, England: Museum Documentation Association, 1995.
- Bearman, D. Interactive Multimedia in Museums. In Susan Stone and Michael Buckland, Michael (Eds.) Studies in Multimedia: State-of-the-Art Solutions in Multimedia and Hypermedia. Proceedings of the 1991 Mid-Year Meeting of the American Society for Information Science San Jose, California, April 1991. pp.121-137. Medford, NJ: Learned Information, 1992.

- Besser, H. The Changing Museum. In Chen, C. C (ed). Information: The Transformation of Society. ASIS'87 Proceedings of the 50th Annual Meeting of the American Society for Information Science, Boston, MA, October 4-8, 1987. pp.14-19. Medford, NJ: Learned Information, 1987.
- Black, G. The engaging museum: developing museums for visitor involvement. London: Routledge, 2005.
- Blas, N. D., Guermant M. P., Romagna E., Orsini C., and Paolini P. Evaluating The Features of Museum Websites: (The Bologna Report). Museum and the web 2002. 2003.
- Boily D. Producing Online Heritage Projects[On-line]. Canadian Heritage Information Network (CHIN). 2001. Available from:
http://www.chin.gc.ca/English/Digital_Content/Producing_Heritage/index.html
[2007, February 10]
- Bowen, J. P., Houghton, M., and Bernier, R. Online Museum Discussion Forums: What do we have? What do we need? Museums and the Web 2002[On-line]. 2003. Available from: <http://www.archimuse.com/mw2003/papers/bowen/bowen.html>
[2007, February 10]
- Bowen, J. P., Bennett, J., and Johnson, J. Virtual Visits to Virtual Museums. Museums and the Web 1998[On-line]. 1998. Available from:
<http://www.archimuse.com/mw98/> [2007, February 10]
- Bowen, J. The Virtual Library of Museums. In Giskin Day (ed) Museum Collections and the Information Highway. Proceedings of a Conference on Museums and the Internet 10 May 1995. pp.37-39. London: Science Museum, 1995.
- Calori, L. and Other. Openheritage: An Integrated approach to web 3D publication of virtual landscapes[Online]. Available from:
<http://www.commission5.isprs.org/3darch05/pdf/14.pdf>
- Chapman, L. The Future and Museum Education. Museum News. (July/August 1982): 48-56.
- Cooper, J. B. The Online Museum: Participatory Virtual Exhibitions. in J. Trant and D. Bearman(eds.) Proceedings, Toronto: Archives & Museum Informatics, March 1 2006[On-line]. Museums and the Web 2006. Available from:
<http://www.archimuse.com/mw2006/papers/cooper/cooper.html>
- Corsane, G. Museums and galleries: an introductory reader. London: Routledge, 2005.
- Davis, B. Digital Museums. Aperture. No.136 (Summer 1994): 68-70.

- Davis, D. The Work of Art in the Age of Digital Reproduction. Leonardo (USA). 28(5), (1995): 381-386.
- Dean, D. Museum Exhibition. New York: Routledge, 1994.
- Daria, H. The Components of the Success of a Virtual Museum Exhibition. 2006.
- Dietz, S., Besser H., Borda, A., and Geber, K. with Levy P. Virtual Museum (of Canada): The Next Generation[Online] CHIN 2004. Available from: <http://www.vmc.com> [15 December 2006]
- DiNicola, M. T. The Work of Walter Benjamin in the Age of Digital Reproduction[Online]. 1995. Available from: <http://cac.psu.edu/~mtd120/palmer/thesis/benjamin.html>
- Drikker, A.S. Information Principles of the Electronic Art Museum, St.Petersburg Russia: State Russian Museum, 2000.
- Donovan, K. The Best of Intentions: Public Access, the Web and the Evolution of Museum Automation. In Bearman, D. and Trant, J. (eds) Museums and the Web 1997: Selected Papers. Proceedings of the First International Conference Los Angeles, California, March 16-19, 1997. pp.127-133. Pittsburgh, PA: Archives & Museum Informatics, 1997.
- Encyclopedia Britannica. Encyclopedia Britannica Online[On-line]. (21 Feb 2007) Available from: <http://www.britannica.com/eb/article-9000232>
- Edson, G. and Dean, D. The Handbook for Museums, 1994.
- Flanagan, B. Touring to Museum Haus Esters, Krefeld, Germany. London: Whitechapel Art Gallery, 1983.
- Futers, K. Tell Me What You Want, What You Really, Really Want: A Look at Internet User Needs. Proceedings of EVA'97 Paris, France[Online]. 1997. Available from: http://www.open.gov.uk/mdocassn/eva_kf.htm
- Good, C. V. Dictionary of Education. 3rd ed. New York: McGraw - Hill Book Company, 1973.
- Hooper-Greenhill, E. Museum and gallery education. UK: Leicester, 1991.
- Hooper-Greenhill, E. Museums and their Visitors. London: Routledge, 1994.
- Hooper-Greenhill, E. Museums and the Shaping of Knowledge. The Heritage: Care-Preservation-Management. London: Routledge, 1992.
- Hooper-Greenhill, E. Museum education: past, present and future. In Miles, R. and Zavala, L. (Ed). Towards the Museum of the Future. New European Perspectives. pp.133-146. London/New York: Routledge, 1994.

- Hoptman, Glen H. The Virtual Museum and Related Epistemological Concerns. Barrett, E. (ed). Sociomedia. Multimedia, Hypermedia and the Social Construction of Knowledge. pp.141-159. Cambridge, Mass: MIT-Press, 1992.
- Huhtamo E. On the Origins of the Virtual Museum. Nobel Symposium (NS120) Virtual Museums and Understanding of Science and Culture. (May 26-29). Sweden: Stockholm, 2002.
- ICOM. ICOM: The International Council of Museum, 2001.
- Jackson, R., Bazley, M., Patten, D., and King, M. Using the Web to Change the Relation Between a Museum and its Users. In Bearman, D. and Trant, J. (ed) Museums and the Web 1998: Selected Papers published on CD-ROM. Proceedings of the Second International Conference Toronto, Canada, April 22-25, 1998. Pittsburgh, PA: Archives & Museum Informatics, 1998. (Pages counted as printed).
- Jaggi K. and Kraemer H. Swiss National Museums – The Design Of A Virtual Museum[Online]. Museums And the web 2002. Available from: <http://www.archimuse.com/mw2002/papers/jaggi/jaggi.html> [2007, February 10]
- James S., Museum Web Page Survey Results[Online]. 1997 Available from: <http://www.chass.utoronto.ca/~sjames/museum/survey.htm> [2006, December 14]
- Johnson P., and Thomas B. The Economics of Museums: A Research Perspective. Journal of Cultural Economics Netherlands[Online]. 22(2-3) (June 1998): 75–85. Available from: <http://www.springerlink.com/content/q2170073h2564147/fulltext.pdf> [15 December 2006]
- Jones M. L.W. Collaborative Virtual Conferences: Using Exemplars to Shape Future Research Questions. Proceeding ACM Conference on Collaborative Virtual Environment, San Francisco, USA. September 10-12. USA: San Francisco. 2000.
- Jonathan, B. P., Program Verification and Semantics: Further Work, seminar, 2 December 2004. London: Science Museum, 2004.
- Kalawsky, R.S. Exploiting Virtual Reality in Education and Training : Technological. Issues, 1996.
- Kwan, M.Y. and others. Toward the Synchronized Experiences between Real and Virtual museum. conference in Fukuoka JAPAN, 2003.

- Lewis, G. The Response of Museums to the Web. Museum discussion list[Online]. 1996. Available from: <http://home.dc.lsoft.com/archives/museum-l.html>
- Lovelock, C.H. and Wright, L. Principles of service marketing and management. New Jersey: Prentice Hall, 2003.
- MacDonald, G. Change and Challenge: Museums in the Information Society. In Karp, J. Museums and Communications - The Politics of Public Culture. (ed). pp.158-181. Washington, D.C.: Smithsonian Institution Press, 1992.
- MacDonald, S. Theorizing Museums: An Introduction. In. MacDonald, S. and Fyfe, G. (ed). Theorizing Museums. pp.1-18. Oxford: Blackwell.
- McDermott, M. Through Their Eyes: What Novices Value in Art Experiences. Annual Meeting Sourcebook. Washington, DC: American Association of Museums, 1988: 135-162.
- McKenzie, J. Museums of the Future Reach Out and Touch Something: Virtual Reality Transforms Virtual Museums, Online Exhibits and Exploratoriums[Online] 7(2) (October 1997). Available from: <http://fno.org/oct97/virtual.html> [10 August 2006]
- McKenzie, J. Building a Virtual Museum Community. Museums & The Web Conference [Online]. 1997. Available from: <http://www.fno.org/museum/museweb.html> [10 August 2006]
- McKenzie, J. Creating technology enhanced student-centered learning environments. From Now On: The Educational Technology Journal, 1998. 7(6). Retrieved March 19, 2002, from <http://www.fno.org/mar98/flotilla.html#anchor275428>
- McTavish, L. Visiting the Virtual Museum. In Marstine, J. (ed). New Museum Theory and Practice: An Introduction. UK: Blackwell, 2006.
- Nordbotten, J. C. Exhibits on Demand – Project Goals and Approach. Norway: University of Bergen, 2002.
- Nordbotten, J. C. and Nordbotten, S. Evaluation of user Search in a Web-Database. 35th Hawaii International Conference on System Sciences. USA: Hawaii, 2002.
- Nystrom, M. J. Virtual Art Museum Exhibits on the World Wide Web: A content and Survey Analysis. A Master's paper of Science in Information Science, Faculty of the School of Information and Library Science, University of North Carolina, 2000.
- Palmer, J. L. John Palmer Leeper Correspondence. California: Los Angeles, 1954.
- People Media Co., SMEs channel[Online]. 2002. Available from: <http://www.smeschannel.com/words.php>

- Pilar de A. and Shigeki, Y. Interactive Conversational Character as a Virtual Tour Guide to an Online Museum Exhibition. Proceedings of the International Conference on Computers in Education (ICCE'02) IEEE human tour guide, advice
- Refaat, N.K. Arab Region Virtual Museum A Country Model[Online]. 1997. Available from:http://www.unesco.org/webworld/public_domain/tunis97/com_23/com_23.html [24 November 2006]
- Ricard, G. The Virtual Egyptian Museum. A Venture of the California Institute of World Archaeology. Available from: <http://www.virtual-egyptian-museum.org/About/Story/About.WhyVirtual-FR.html> [17 December 2006]
- Ricard, G. Why a Virtual Museum?[Online]. (n.d.) Available from: <http://www.virtual-egyptian-museum.org/About/Story/About.WhyVirtual-FR.html> [15 December 2006]
- Santos, L, O. Web-site Quality Evaluation Method: a Case Study on Museums. ICSE 99 - 2nd Workshop on Software Engineering over the Internet (1999)[Online]. Available from:
http://gidis.ing.unlpam.edu.ar/downloads/pdfs/Olsina_Mus_icse.pdf
- Schweibenz, W. Museums information in Internet am Beispiel der Webseiten zweier Kunstmuseen in den USA. In Marlies Ockenfeld. (ed). Proceedings des 50. Deutschen Dokumentartags. Frankfurt/M.: DGD, 1998.
- Schweibenz, W. The Learning Museum: How Museum use Information Technology to present value-added Collection Information for Lifelong Learning. Proceedings of the 7th International BOBCATSSS Symposium Learning Society – Learning Organization – Lifelong Learning, Bratislava, Slovak Republic, January 25-27, 1999.
- Schweibenz, W. ICOM NEWS[Online]. 3 (2004) Available from:
http://icom.museum/pdf/E_news2004/p3_2004-3.pdf
- Scopigno, R. Virtual Galleries for Browsing Cultural Collections. ERCIM News[Online]. 33 (April 1998) Available from:
http://www.ercim.org/publication/Ercim_News/enw33/scopigno.html [19 December 2006]
- Silverstone, R. Museums and the Media: A Theoretical and Methodological Exploration. International. Journal of Museum Management and Curatorship, 7(3) 1988: 231-241.

- Silverstone, R. The Medium is the Museum. In Miles, R. and Zavala, L. (ed) Towards the Museum of the Future. New European Perspectives. London/New York: Routledge, 1994: 161-176.
- Steve R. The virtual university : the Internet and resource-based learning . London : Kogan Page, 2000.
- Stiles, Cynthia A., Barak, Phillip W., and Nater, (ed). THE VIRTUAL MUSEUM OF MINERALS AND MOLECULES – AN EDUCATIONAL RESOURCE FOR THE TWENTY-FIRST CENTURY Denver Annual Meeting (November 7–10, 2004) [Online]. 2004. The Geological Society of America (GSA), Available from: http://gsa.confex.com/gsa/2004AM/finalprogram/abstract_76984.htm [15 December 2006]
- Strickland, A.W. ADDIE[Online]. USA: Idaho State University College of Education Science, Math & Technology Education. June 29, 2006. Available from: <http://ed.isu.edu/addie/index.html>
- Teather, L. A Museum is a Museum is a Museum ... Or Is it?: Exploring Museology and the Web. In Bearman, D. and Trant, J. (ed) Museums and the Web 1998: Selected Papers published on CD-ROM. Proceedings of the Second International Conference Toronto, Canada, April 22-25 1998. Pittsburgh, PA: Archives & Museum Informatics, 1998. (Pages counted as printed).
- Thomas, S. and Mintz A. The Virtual and the Real : Media in the Museum. American Association of Museums. Reprint, 2000.
- Walczak, K., Cellary, W. and White M. Virtual Museum Exhibitions. IEEE Computer 39(3), 2006.
- Webster, M. Merriam-Webster's dictionary of synonym. Merriam-Webster, 1984.
- Wikipedia. Available from:<http://www.wikipedia.com> 2001.
- Wilcomb E. W., Material Aspects of American Civilization: Material Culture of the Future. (n.p.), 1984.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประเมินรูปแบบพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านเสมือน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประเทศไทย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประเมินรูปแบบพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านเสมือน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประเทศไทย

ผู้เชี่ยวชาญ	ตำแหน่ง
1. อ.ดร.จินตวีร์ มั่นสกุล	อาจารย์สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. นายชีวลสิทธิ์ บุญยเกียรติ	นักวิชาการ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร
3. อ.ณัฐกร สงคราม	อาจารย์สาขาวิชานิติศาสตร์เกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
4. นางปริสุทธา สุทรมงคล	หัวหน้าโครงการพิพิธภัณฑ์ชาวเขาออนไลน์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม กระเจกเงา
5. นายวาทิต พิรุณรัตน์	นักวิชาการ 5 องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ

ภาคผนวก ข.

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการรับรองรูปแบบพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านเสมือน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประเทศไทย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการรับรองรูปแบบพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านเสมือน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประเทศไทย

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ตำแหน่ง
1. ผศ.ดร. ใจทิพย์ ณ สงขลา	อาจารย์สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อ.ดร.บุญเรือง เนียมหอม	อดีตอาจารย์สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. นายวิษณุ เอ็มประณีตร์	รองผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย
4. Dr. Mark Christal	Education Reseach Associate, University of Texas
5. Mr. Gerard Corsane	Senior Lecturer, University of Leicester

ภาคผนวก ค.

รายชื่อพินิจภัณฑ์พื้นบ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประเทศไทย

รายชื่อพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประเทศไทย

จากฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในประเทศไทย โครงการวิจัยและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) ผู้วิจัยพบว่า ประเทศไทยมีพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านทั่วประเทศ 940 แห่ง พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านภาคกลางรวมกับภาคตะวันตก จำนวน 382 แห่ง พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านภาคเหนือจำนวน 252 แห่ง พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 64 แห่ง พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านภาคใต้จำนวน 95 แห่ง และพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 147 แห่ง ดังตารางนี้

ตารางที่ 62 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำแนกตามภาค

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำแนกตามภาค	จำนวน	ร้อยละ
พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านภาคกลางรวมกับภาคตะวันตก	382	40.64
พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านภาคเหนือ	252	26.81
พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	64	6.81
พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านภาคใต้	95	10.11
พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	147	15.64
พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านทั่วประเทศ	940	100.00

ตารางที่ 63 แสดงรายชื่อพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประเทศไทย

ที่	ชื่อ	อำเภอ	จังหวัด
1	พิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้าน ร.ร.ไตรรัตน์วิทยา	กมลาไสย	กาฬสินธุ์
2	พิพิธภัณฑ์วัดโพธิ์ชัยเสมาราม(ศาลาน้อย)	กมลาไสย	กาฬสินธุ์
3	พิพิธภัณฑ์เมืองฟ้าแดดสงยาง ร.ร.ฟ้าแดดสงยางวิทยาคาร	กมลาไสย	กาฬสินธุ์
4	พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นผู้ไท วัดสิมนาโก	กุฉินารายณ์	กาฬสินธุ์
5	ศูนย์วัฒนธรรมผู้ไท ผ้าไหมแพรวาบ้านโพน	คำม่วง	กาฬสินธุ์
6	พิพิธภัณฑ์วัดกลางภูแล่นช้าง	นาคู	กาฬสินธุ์
7	พิพิธภัณฑ์วัดสว่างโนนสูง	ยางตลาด	กาฬสินธุ์
8	พิพิธภัณฑ์สิรินธร	สหัสขันธ์	กาฬสินธุ์
9	พิพิธภัณฑ์ปลาหิน 160 ล้านปี วัดป่าพุทธบุตร	เขาวง	กาฬสินธุ์
10	พิพิธภัณฑ์ของดีเมืองกาฬสินธุ์	เมือง	กาฬสินธุ์
11	พิพิธภัณฑ์วัดกลางกาฬสินธุ์	เมือง	กาฬสินธุ์
12	ศาลาไหมไทย วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น	ชนบท	ขอนแก่น

13	พิพิธภัณฑ์หลวงปู่ที่ วัดมิ่งเมืองพัฒนาราม	ภูเวียง	ขอนแก่น
14	พิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูเวียง	ภูเวียง	ขอนแก่น
15	พิพิธภัณฑ์วัดสระบัวแก้ว	หนองสองห้อง	ขอนแก่น
16	พระมหาธาตุแก่นนครอนุสรณ์สาธุชน (หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดหนองแวง)	เมือง	ขอนแก่น
17	พิพิธภัณฑ์ตราไปรษณียากร ขอนแก่น	เมือง	ขอนแก่น
18	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดบูรพาราม	เมือง	ขอนแก่น
19	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม วิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	เมือง	ขอนแก่น
20	หอศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น	เมือง	ขอนแก่น
21	โฮงมูนมั่งเมือง ขอนแก่น	เมือง	ขอนแก่น
22	พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นวัดบางอำพันธ์	บ้านเหินจณรงค์	ชัยภูมิ
23	ศูนย์ศิลปชนบทบ้านเป่า	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ
24	ตำหนักเขียว	เมือง	ชัยภูมิ
25	หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดชัยภูมิ โรงเรียนสตรีชัยภูมิ	เมือง	ชัยภูมิ
26	พิพิธภัณฑ์พระอาจารย์บัว เตมิโย	ธาตุพนม	นครพนม
27	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมรัตนโมลีศรีโคตรบูร	ธาตุพนม	นครพนม
28	พิพิธภัณฑ์หลวงปู่ดื้อ	ศรีสงคราม	นครพนม
29	บ้านท่านโฮจิมินห์	เมือง	นครพนม
30	หมู่บ้านมิตรภาพไทย-เวียดนาม	เมือง	นครพนม
31	หอวัฒนธรรมนิทัศน์ลุ่มน้ำโขงจังหวัดนครพนม	เมือง	นครพนม
32	ศูนย์วัฒนธรรมผู้ไทยเรณูนคร	เรณูนคร	นครพนม
33	พิพิธภัณฑ์วัดพรหมราช	ปักธงชัย	นครราชสีมา
34	ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านปักธงชัย ร.ร.ปักธงชัยประชานิรมิต	ปักธงชัย	นครราชสีมา
35	อุทยานการศึกษาท้องถิ่น วัดโคกศรีสะเกษ	ปักธงชัย	นครราชสีมา
36	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านตำบลสัมฤทธิ์	พิมาย	นครราชสีมา
37	อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย	พิมาย	นครราชสีมา
38	พิพิธภัณฑ์วัดธรรมจักรเสมาราม	สูงเนิน	นครราชสีมา
39	พิพิธภัณฑ์สิบล้านภูมิปัญญาชาวนาไทย วัดประชาคมาราม	ห้วยแถลง	นครราชสีมา
40	บูรพาจารย์เจดีย์ วัดป่าศาลวัน	เมือง	นครราชสีมา
41	พิพิธภัณฑ์กองทหารสื่อสารที่ 22	เมือง	นครราชสีมา
42	พิพิธภัณฑ์กำลังเอก	เมือง	นครราชสีมา
43	พิพิธภัณฑ์จากการรบ	เมือง	นครราชสีมา
44	พิพิธภัณฑ์ช้างโบราณ	เมือง	นครราชสีมา
45	พิพิธภัณฑ์ตราไปรษณียากร นครราชสีมา	เมือง	นครราชสีมา
46	พิพิธภัณฑ์ทหาร กองทัพอากาศที่ 2	เมือง	นครราชสีมา
47	พิพิธภัณฑ์ปลาน้ำจืด(สวนสัตว์นครราชสีมา)	เมือง	นครราชสีมา
48	พิพิธภัณฑ์ไม้กลายเป็นหิน	เมือง	นครราชสีมา
49	ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนมหิศราธิบดี	เมือง	นครราชสีมา
50	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	เมือง	นครราชสีมา

51	หอวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	เมือง	นครราชสีมา
52	ห้องไทยนิทัศน์ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	เมือง	นครราชสีมา
53	พิพิธภัณฑ์เกวียน	โชคชัย	นครราชสีมา
54	พิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติ วัดบัว	โนนสูง	นครราชสีมา
55	อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง	นางรอง	บุรีรัมย์
56	พิพิธภัณฑ์โบราณวัตถุยุคก่อนประวัติศาสตร์ วัดป่าพระสบาย	บ้านกรวด	บุรีรัมย์
57	ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอบ้านกรวด	บ้านกรวด	บุรีรัมย์
58	พิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติ ร.ร.ละหานทรายรัชดาภิเษก	ละหานทราย	บุรีรัมย์
59	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหนองบัวโคก	ลำปลายมาศ	บุรีรัมย์
60	ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้	เมือง	บุรีรัมย์
61	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม	เมือง	บุรีรัมย์
62	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดพุทธมงคล	กันทรวิชัย	มหาสารคาม
63	พิพิธภัณฑ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กันทรวิชัย	มหาสารคาม
64	พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วัดมหาชัย	เมือง	มหาสารคาม
65	พิพิธภัณฑ์บ้านอีสาน	เมือง	มหาสารคาม
66	พิพิธภัณฑ์บ้านเชียงเหียน	เมือง	มหาสารคาม
67	พิพิธภัณฑ์ศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	เมือง	มหาสารคาม
68	พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำจืด	เมือง	มหาสารคาม
69	พิพิธภัณฑ์เมืองมหาสารคาม	เมือง	มหาสารคาม
70	หอวัฒนธรรมหมู่บ้าน เขื่อนอีสานบ้านวัฒนธรรม	เมือง	มหาสารคาม
71	ศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่นอำเภอคำชะอี	คำชะอี	มุกดาหาร
72	พิพิธภัณฑ์วัดถ้ำพระผาบ่อง	ดงหลวง	มุกดาหาร
73	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน บ้านเป่า	หนองสูง	มุกดาหาร
74	เขมปัตตเจดีย์	หนองสูง	มุกดาหาร
75	"บ้านเกวียนมุก" พิพิธภัณฑ์อีสานสองฝั่งโขง	เมือง	มุกดาหาร
76	หอแก้วมุกดาหารเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก	เมือง	มุกดาหาร
77	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านดาดทอง	เมือง	ยโสธร
78	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านเมืองยศ ร.ร.ยโสธรพิทยาคม	เมือง	ยโสธร
79	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านแหล่งเรียนรู้ชุมชนตำบลสงเปือย	เมือง	ยโสธร
80	พิพิธภัณฑ์ของโบราณวัดโคกกว้าง	ศรีสมเด็จ	ร้อยเอ็ด
81	พิพิธภัณฑ์ศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่น ร.ร.ร้อยเอ็ดวิทยาลัย	เมือง	ร้อยเอ็ด
82	ห้องเก็บคัมภีร์โบราณวัดท่าม่วง	เสลภูมิ	ร้อยเอ็ด
83	พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเอราวัณ	กิ่งอำเภอเอราวัณ	เลย
84	พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเมืองด่านซ้าย(ผิตาโขน)	ด่านซ้าย	เลย
85	ศูนย์วัฒนธรรมตำบลนาหอ	ด่านซ้าย	เลย
86	หอพิพิธภัณฑ์พระแก้วอาสา วัดศรีภูมิ	ด่านซ้าย	เลย
87	ศูนย์พิพิธภัณฑ์ศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่น โรงเรียนภูกระดึงพิทยาคม	ภูกระดึง	เลย

88	พิพิธภัณฑ์แหล่งโบราณคดีบ้านหนองบัว	ภูหลวง	เลย
89	ห้องอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยเอกลักษณ์ไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนภูหลวงวิทยา	ภูหลวง	เลย
90	ศูนย์ศิลปสรีนทร	วังสะพุง	เลย
91	เจดีย์พิพิธภัณฑ์หลวงปู่หลุย จันทสาโร	วังสะพุง	เลย
92	ศูนย์วัฒนธรรมไทดำ บ้านนาป่าหนาด	เขียงคาน	เลย
93	หอพิพิธภัณฑ์วัดศรีคุณเมือง	เขียงคาน	เลย
94	โครงการพิพิธภัณฑ์เขียงคาน วัดป่าใต้	เขียงคาน	เลย
95	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวิจารณ์สังฆกิจ วัดศรีจันทร์	เมือง	เลย
96	พิพิธภัณฑ์ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช	เมือง	เลย
97	พิพิธภัณฑ์หลวงปู่คำดี ปภาโส วัดถ้ำผาปู่	เมือง	เลย
98	ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเลย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย	เมือง	เลย
99	พิพิธภัณฑ์ 4 เผ่าไทย วัดพระธาตุเรืองรอง	เมือง	ศรีสะเกษ
100	ศูนย์วัฒนธรรมไทยโส้	กุสุมาลย์	สกลนคร
101	พิพิธภัณฑ์พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร	พรรณานิคม	สกลนคร
102	พิพิธภัณฑ์พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต	พรรณานิคม	สกลนคร
103	พิพิธภัณฑ์อนุสรณ์ครบรอบ 100 ปี หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี	พรรณานิคม	สกลนคร
104	ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวและอนุรักษ์ไฮห้อยง	พังโคน	สกลนคร
105	ห้องจริยวัฒนธรรม ร.ร.บ้านไฮห้อยง	พังโคน	สกลนคร
106	พิพิธภัณฑ์พระอาจารย์มั่น	วาริชภูมิ	สกลนคร
107	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านพระธาตุมิชัย บ้านโคกคอน	สว่างแดนดิน	สกลนคร
108	พิพิธภัณฑ์หลวงปู่บุญ ชินวังโส	สว่างแดนดิน	สกลนคร
109	พิพิธภัณฑ์พระอาจารย์วัน อุตตโม	ส่องดาว	สกลนคร
110	พิพิธภัณฑ์ไ้ย ร.ร.อากาศอำนวยศึกษา	อากาศอำนวย	สกลนคร
111	พิพิธภัณฑ์ก่อนประวัติศาสตร์บ้านบึงสา	เต่างอย	สกลนคร
112	พิพิธภัณฑ์พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตะเถระ	เมือง	สกลนคร
113	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน ร.ร.สกลราชวิทยานุกูล	เมือง	สกลนคร
114	พิพิธภัณฑ์วัดกลางศรีเชียงใหม่	เมือง	สกลนคร
115	พิพิธภัณฑ์หลวงปู่หลุย จันทสาโร	เมือง	สกลนคร
116	ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสกลนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	เมือง	สกลนคร
117	พิพิธภัณฑ์ชาวนา โรงเรียนบ้านถนนชัย	กาบเชิง	สุรินทร์
118	ศูนย์คชศึกษา	ท่าตูม	สุรินทร์
119	พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นแดล ร.ร.แดลศิริวิทยา	ศรีขรภูมิ	สุรินทร์
120	พิพิธภัณฑ์-นิทรรศการ ร.ร.สิรินธร	เมือง	สุรินทร์
121	พิพิธภัณฑ์กองพันที่ 3 กรมทหารราบที่ 23	เมือง	สุรินทร์
122	พิพิธภัณฑ์กัมมัญฐาน-อัฐิธาตุ วัดบูรพาราม	เมือง	สุรินทร์
123	พิพิธภัณฑ์ผ้าไหม	เมือง	สุรินทร์
124	สำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	เมือง	สุรินทร์

125	เจดีย์พิพิธภัณฑ์พระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ	ศรีวิไล	หนองคาย
126	เจดีย์พิพิธภัณฑ์พระราชินีโรธรังสีฯ(เทศก์ เทศรังสี)	ศรีเชียงใหม่	หนองคาย
127	พิพิธภัณฑ์ศาลจังหวัดหนองคาย	เมือง	หนองคาย
128	ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย ร.ร.ปทุมเทพวิทยาคาร	เมือง	หนองคาย
129	พิพิธภัณฑ์หอยหิน 150 ล้านปี	เมือง	หนองบัวลำภู
130	พิพิธภัณฑ์อัฐบริวาร หลวงปู่ขาว อนาลโย	เมือง	หนองบัวลำภู
131	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดเทพมงคล	เมือง	อำนาจเจริญ
132	อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท	บ้านผือ	อุดรธานี
133	พิพิธภัณฑ์ผ้าหมี่ขิด	เมือง	อุดรธานี
134	พิพิธภัณฑ์เมือง อุดรธานี	เมือง	อุดรธานี
135	แหล่งศึกษาและท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (โฮจิมินห์)	เมือง	อุดรธานี
136	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดภูเขาก้าว	พิบูลมังสาหาร	อุบลราชธานี
137	ศูนย์ภูมิปัญญาไทบ้าน พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านปากมูน	พิบูลมังสาหาร	อุบลราชธานี
138	เจดีย์พิพิธภัณฑ์พระอาจารย์เสาร์ กนฺตสีโล	พิบูลมังสาหาร	อุบลราชธานี
139	พิพิธภัณฑ์พระโพธิญาณเถระ(ชา สุภัทโท)	วารินชำราบ	อุบลราชธานี
140	พิพิธภัณฑ์พื้นเมืองวัดท่าไผ่	เขื่องใน	อุบลราชธานี
141	พิพิธภัณฑ์กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 6	เมือง	อุบลราชธานี
142	พิพิธภัณฑ์ชุมชนบ้านปะอาว	เมือง	อุบลราชธานี
143	พิพิธภัณฑ์ตราไปรษณียากร อุบลราชธานี	เมือง	อุบลราชธานี
144	พิพิธภัณฑ์ทหารค่ายสรรพลีทรัพย์ประสงค์	เมือง	อุบลราชธานี
145	พิพิธภัณฑ์แหล่งโบราณคดีบ้านก้านเหลือง	เมือง	อุบลราชธานี
146	หอวัฒนธรรมอุบลนิทัศน์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมกาญจนาภิเษก	เมือง	อุบลราชธานี
147	หอศิลปวัฒนธรรมวัดสุปฏิญนารามวรวิหาร	เมือง	อุบลราชธานี

ภาคผนวก ง.

การนำรูปแบบพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านเสมือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประเทศไทยไปใช้

การนำรูปแบบพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านเสมือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประเทศไทยไปใช้

การนำรูปแบบพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประเทศไทยไปใช้เพื่อพัฒนารูปแบบพิพิธภัณฑ์เสมือน ในฐานะที่พิพิธภัณฑ์เสมือนเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ ผู้พัฒนาจึงควรพัฒนารูปแบบตามหลักการออกแบบสื่อการเรียนการสอน ซึ่งมีมากมาย เช่น Dick and Carey, Kemp ISD models, Seels and Glasgow ID Model, ADDIE MODEL ในที่นี้ผู้วิจัยเสนอแนะการพัฒนารูปแบบโดยใช้หลัก ADDIE MODEL ซึ่งมี 5 ขั้นตอน คือ Analysis Phases > Design Phases > Development Phases > Implementation Phases > Evaluation Phases (Albe W. Strickland, 2006) ดังนี้

ตารางที่ 64 แสดงข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านเสมือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประเทศไทยไปใช้ ตามหลัก ADDIE MODEL

ADDIE MODEL	วิธีการนำรูปแบบพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านเสมือน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประเทศไทยไปใช้
ขั้นวิเคราะห์ (Analysis Phases)	<p>1.วิเคราะห์วัตถุประสงค์</p> <p>เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากที่สุดในกระบวนการเริ่มต้นสร้างพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านเสมือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประเทศไทย ผู้สร้างควรวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง เช่น เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้บนเครือข่าย เพื่อการประชาสัมพันธ์ระดับชาติหรือนานาชาติ เพื่อนำเสนอข้อมูลเท่านั้น เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นต้น</p> <p>ในขั้นตอนนี้จำเป็นต้องวิเคราะห์ถึงความจำเป็นในการสร้าง เนื่องจากการสร้างพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านเสมือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประเทศไทย จะต้องใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีความสามารถ อุปกรณ์ เครื่องมือที่ทันสมัย ตลอดจนงบประมาณ อีกด้วย</p> <p>2.วิเคราะห์ปัจจัยนำเข้า/ทรัพยากร (Input / Resource)</p> <p>ผู้สร้างพิพิธภัณฑ์เสมือนจำเป็นต้องวิเคราะห์ทรัพยากรที่ได้รับมา ทั้งจากการบริจาค การจัดหา การจัดซื้อ การสร้าง เพื่อเป็นทรัพยากรการเรียนรู้ภายในพิพิธภัณฑ์</p>

3. วิเคราะห์เนื้อหา

ด้านเนื้อหาในพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านเสมือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประเทศไทย มีองค์ประกอบด้านเนื้อหาแบ่งเป็นหมวดหมู่รวม 5 หมวดหมู่ มีกลุ่มย่อย 22 กลุ่ม ดังจะมีรายละเอียดตามตารางนี้

หมวดหมู่	กลุ่มย่อย
ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน	เครื่องจักสาน
	ผ้าทอ และการเย็บปัก
	วัสดุแกะสลัก และฉลุ
	ปั้น และการเคลือบดินเผา
	เครื่องโลหะ และการหล่อ
	เครื่องกระดาษ และหนัง
	รูปปั้น ลายปั้น และประติมากรรม
	ภาพวาด ภาพเขียน ภาพพิมพ์
	สิ่งก่อสร้าง และสถาปัตยกรรม
ภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้าน	ภาษา
	งานประพันธ์
ดนตรีนาฏศิลป์และการละเล่นพื้นบ้าน	เครื่องดนตรี
	การแสดง การขับร้อง
	การละเล่น
	มหรสพ
ความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้าน	ความเชื่อ
	พิธีการ / พิธีกรรม
ชีวิตและความเป็นอยู่พื้นบ้าน	เครื่องประดับ
	พืชพรรณ แร่ธาตุ
	อาหาร
	ยานพาหนะ
	บุคคลสำคัญ

4. วิเคราะห์ผู้สร้าง และบุคลากร

การสร้างพิพิธภัณฑ์จำเป็นต้องใช้ผู้ที่มีความสามารถในหลายๆด้าน (The Oriental Institute, 2007) ตามแนวคิดของ Boily (2001) กล่าวว่าควรจะสร้างโครงการสร้างวัตถุออนไลน์ใดๆ (Online Heritage Project) ผู้สร้างพิพิธภัณฑ์เสมือนจะต้องมีทักษะที่สำคัญ และจำเป็นดังตารางต่อไปนี้

กลุ่มทักษะ	รายการ
ทักษะการอธิบาย และการเขียน (Writing / Interpretive skills)	มีความสามารถในการเขียนให้ตรงกับสิ่งที่ผู้เข้าชมต้องการ
	มีมโนทัศน์(Concept)ในการสื่อสารด้วยการอธิบาย
	สามารถแปล พูดหรือเขียนได้มากกว่า 2 ภาษาขึ้นไป
	สามารถใช้หรือสร้างเครื่องมือทางการศึกษา
	เป็นผู้ถ่ายทอดที่มีประสิทธิภาพ เข้าใจสื่อและผู้ชม
	มีความสามารถในการอธิบายเนื้อหา
	ใช้ภาษาได้ชัดเจน มีความหมาย และมีกรวางแผน
ทักษะด้านออกแบบ กราฟิก (Graphic design skills)	ทราบหลักการออกแบบ
	สามารถออกแบบกราฟิก และภาพต่างๆ
	สามารถออกแบบหน้าจอ (Page layout)
	เครื่องมือกราฟิก หรือ applications
ทักษะการใช้โปรแกรม (Programming skills)	สามารถใช้โปรแกรม HTML
	สามารถใช้โปรแกรม DHTML / XML
	สามารถใช้โปรแกรม Java / JavaScript
	สามารถใช้โปรแกรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ (Computer skills)	มีพื้นฐานปฏิบัติการ Platforms/operating systems
	Naming conventions
	การจัดการแฟ้มข้อมูล (File)
	Move between software products
	Trouble shooting
ทักษะการจัดตั้ง (Organizational skills)	สามารถวางโครงสร้างแผนที่เนื้อหา
	สามารถประสานงาน และทำงานอย่างมีขั้นตอน
	มองเห็นเหตุการณ์ล่วงหน้า เห็นสิ่งที่ออกมา และวางแผน การแก้ปัญหาได้อย่างก้าวหน้า
ทักษะด้านคน (People skills)	เชี่ยวชาญการติดต่อสื่อสาร
	มีความเป็นผู้นำ และสามารถในการให้คำปรึกษา
	ทราบวิธีการให้ผลป้อนกลับทางบวก
	มีบทบาทในการตัดสินใจ
	มีทักษะการแก้ปัญหา

	<p>5. วิเคราะห์ผู้ชม</p> <p>ต้องวิเคราะห์ให้ครอบคลุม เช่น ประเภทของผู้ชม พฤติกรรมของผู้ชม วัตถุประสงค์ในการเข้าชม ลักษณะการเข้าชม และภูมิหลังทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ตลอดจนทัศนคติและความคาดหวังของผู้ชมในการเข้าชม</p> <p>จากงานวิจัยของ Bowen, Bennett and Johnson (1998) พบว่าผู้ชมพิพิธภัณฑ์เสมือนมีความหลากหลาย 1 ใน 3 ของผู้ชมทั้งหมดเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย 1 ใน 5 มาจากโรงเรียนซึ่งมีทั้งนักเรียน ครู และนักการศึกษา เข้าพิพิธภัณฑ์เสมือนเพื่อฟังบรรยาย และใช้เปิดเข้าชมในชั้นเรียน ที่เหลือเป็นบุคคลที่ทำงานแล้วใช้เวลาในช่วงพักกลางวันเข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือน</p> <p>งานวิจัยของ Futers (1997) พบว่าผู้ชมส่วนใหญ่ที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจะเป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง โดยเป็นผู้ชายร้อยละ 54 ผู้หญิงร้อยละ 46 อายุเฉลี่ยของผู้เข้าชมคือ 40 - 64 ผู้ชมส่วนใหญ่อยู่ในทวีปอเมริกาเหนือ ร้อยละ 88</p> <p>ความคาดหวังที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์เพื่อการค้นหาสารสนเทศออนไลน์ ร้อยละ 74 ค้นหาภาพ ร้อยละ 87 ต้องการดาวน์โหลดภาพ ร้อยละ 57</p>
<p>ขั้นการออกแบบ (Design Phases)</p>	<p>1. กำหนดวัตถุประสงค์</p> <p>เป็นสิ่งที่ผู้สร้างพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านเสมือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประเทศไทย ต้องกำหนดปรัชญาขององค์กรเสมือน (Philosophy) ที่ต้องการสร้างวางโครงสร้างภาวะที่เป็นจริงขององค์กร กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแผนการทำงานในระยะยาว และระยะสั้น</p> <p>2. ออกแบบการจัดการ (Management)</p> <p>ส่วนบริหารจัดการ ควบคุม ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย (Policy) บุคลากร เช่น หน่วยวิจัย งบประมาณ การออกแบบพัฒนาพิพิธภัณฑ์เสมือน (Design) สร้างเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ สร้างฐานข้อมูล จัดเก็บข้อมูล จัดหาหรือวิจัย เพื่อเตรียมข้อมูล สำหรับนำเสนอในนิทรรศการและการจัดแสดงการ (Development) ทดสอบระบบต่าง ๆ (Test / Data Processing) รวมทั้งการควบคุมสมาชิกที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ การจัดเตรียมเอกสารของโครงการ อาจเรียกได้ว่าเป็น Virtual Museum Management</p> <p>3. การกำหนดยุทธศาสตร์การออกแบบ</p> <p>การประยุกต์ใช้หลักการการออกแบบให้เข้ากับผู้ชม ระบุผลลัพธ์ทางพฤติกรรมที่ต้องการ (Cognitive, Affective, Psychomotor) ออกแบบการเรียนรู้ที่ผู้ชมจะได้รับ ออกแบบหน้าจอ และประสบการณ์ของผู้ชม</p> <p>ประยุกต์ใช้หลักการออกแบบ เช่น การออกแบบทางวิทัศน์ (Visual design) หรือการออกแบบกราฟิก (graphic design)</p> <p>4. สร้าง storyboard</p> <p>5. สร้างต้นแบบ (Prototype)</p>
<p>ขั้นการพัฒนา (Development Phases)</p>	<p>ขั้นการพัฒนา คือ การที่ผู้พัฒนา สร้างและบูรณาการเนื้อหาเข้ากับผลลัพธ์ที่ออกแบบไว้แล้วของขั้นการออกแบบ ผู้ที่ทำงานในขั้นตอนนี้ผู้ออกแบบเป็นผู้พัฒนาเอง หรือนักเขียนโปรแกรม (Programmer) เป็นผู้พัฒนาก็ได้ โดยการทำงานด้วยการพัฒนา และบูรณาการการใช้เทคโนโลยีหลายๆ ประการ มีกระบวนการทดสอบประสิทธิภาพ และการแก้จุดบกพร่อง (Debug) มีการทบทวน ปรับปรุงแก้ไขตามที่คุณเชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และ/หรือกลุ่มทดลอง แนะนำ</p>

<p>ขั้นการนำไปใช้ (Implementation Phases)</p>	<p>ในระหว่างขั้นตอนการนำไปใช้ควรมีกระบวนการสำหรับฝึกอบรมผู้อำนวยความสะดวก ในที่นี้หมายถึงภัณฑารักษ์ และฝึกอบรมผู้ใช้ กระบวนการฝึกอบรมนี้ต้องครอบคลุมทั่วทั้งหลักสูตร ผลการเรียนรู้ วิธีการใช้ และการทดสอบ มีการฝึกอบรมเครื่องมือใหม่ๆ (ซอฟต์แวร์หรือฮาร์ดแวร์)</p> <p>ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ผู้จัดการโครงการจะต้องนำพินิทภัณฑ์ที่ผ่านขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาไว้แล้ว บรรจู่ขึ้นเว็บไซต์ (Upload) อาจมีการพิจารณาเครื่องมืออื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ซีดีรอม (CD-ROMs) เป็นต้น</p>
<p>ขั้นการประเมิน (Evaluation Phases)</p>	<p>การประเมินพินิทภัณฑ์เสมือน ผู้สร้างต้องประเมินพินิทภัณฑ์เสมือนที่ผ่านขั้นตอนการพัฒนา และการนำไปใช้แล้ว แบบประเมินพินิทภัณฑ์เสมือนนี้พัฒนาโดย Luis Olsina Santos (1999) เรียกว่า แบบตรวจสอบคุณภาพพินิทภัณฑ์ที่มีอยู่ในเว็บไซต์ แบ่งการประเมินออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ (หน้า ...บทที่ 5)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การประเมินการใช้งาน (Usability) 2. การประเมินการควบคุมหน้าจอ (Functionality) 3. การประเมินความเที่ยง (Reliability) 4. การประเมินประสิทธิภาพ (Efficiency)

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวอารี อิ่มสมบัติ เกิดเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2525 สำเร็จการศึกษา
ระดับปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาวิชา
ประถมศึกษา เอกวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2546 เข้าศึกษาในหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี
การศึกษา 2547

